

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Dienst Terugkeer en Vertrek
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid

Afdeling Migratie en Asiel
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

F 070 348 5046

Datum 29 augustus 2013
Betreft 'Ne bis in idem'-beginsel en erkenning buitenlandse vonnissen in Irak

Onze referentie
DCM/MA-133/2013

Kopie aan
IND/D-SDIS (BLT)

DMB

Hierbij ontvangt u de door u gevraagde informatie met betrekking tot de toepassing van het 'ne bis in idem'-beginsel en de erkenning van buitenlandse vonnissen in Irak.

Onderstaande informatie is afkomstig uit openbare en vertrouwelijke bronnen.

'Ne bis in idem'

Het 'ne bis in idem'-beginsel is vastgelegd in artikel 19, lid 5, van de Constitutie van Irak van 2005:

"The accused is innocent until proven guilty in a fair legal trial. The accused may not be tried for the same crime for a second time after acquittal unless new evidence is produced."

Uit bovenstaande volgt onder meer dat er uitzonderingen op het 'ne bis in idem'-beginsel kunnen worden gemaakt in geval van nieuw bewijs.

Het 'ne bis in idem'-beginsel is tevens verankerd in artikel 301 van het Wetboek van Strafvordering van 1971:

"There cannot be a return to investigation and court proceedings against the accused, for whom the criminal case has been concluded, except under circumstances stipulated in law."

Een van deze uitzonderingen wordt verwoord in artikel 303 van het Wetboek van Strafvordering:

"The investigation or court proceedings against an accused may be resumed after the criminal case has been closed if, after the issue of the judgement or definitive or final decision, it emerges that there was an act or consequence of the offence for which the accused was tried, or had proceedings taken against him, which was fundamentally different from the facts as presented in the trial."

Artikel 270 van het Wetboek van Strafvordering bepaalt daarnaast dat in een aantal gevallen een uitzondering op het 'ne bis in idem'-beginsel kan worden gemaakt, indien dit in het voordeel werkt van de veroordeelde:

"A re-trial can be requested for a case which resulted in a sentence or imposition of a penalty for a felony or misdemeanour under the following circumstances:

- 1. If the accused was convicted of murder and the person for whose murder he was convicted is found alive;*
- 2. If a person was convicted of an offence and a judgment was later issued against another person for committing the same offence since one of the two judgments must be against a person innocent of the offence;*
- 3. If a person is convicted on the basis of the testimony of an expert or the opinion of a specialist, or document, and later a definitive judgment is issued against the witness or expert on the basis of having borne false witness, or the document is proven to be a forgery;*
- 4. If after the judgment is issued, facts come to light, or documents are presented which were not known at the time of the trial, and these prove the innocence of the convicted person;*
- 5. If the judgment was based on a judgment which was quashed or annulled by lawful means;*
- 6. If a guilty or not guilty judgment, or a final decision for discharge was issued on the basis of a criminal act, either separate or related to the (original) offence;*
- 7. If for any lawful reason the offence or sentence no longer apply to the accused."*

Datum
29 augustus 2013

Onze referentie
DCM/MA-133/2013

De wet maakt in het kader van het 'ne bis in idem'-beginsel geen onderscheid naar de aard van het delict.

Het is niet bekend of de Iraakse autoriteiten het 'ne bis in idem'-beginsel in de praktijk respecteren.

Erkenning van buitenlandse strafrechtelijke vonnissen

Op grond van artikel 14, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht van Irak van 1969 kan een persoon niet vervolgd worden voor een delict gepleegd buiten Iraaks grondgebied, indien een buitenlandse rechter diegene hiervoor reeds heeft vrijgesproken of veroordeeld.

Voorwaarde hiervoor is dat alle rechtsmiddelen zijn uitgeput, wat betekent dat het vonnis onherroepelijk moet zijn geworden. Daarnaast dient de opgelegde straf volledig te zijn uitgezeten danwel te zijn vernietigd of nietig verklaard in overeenstemming met het recht van het land waar de uitspraak is gedaan.

In artikel 14, lid 2, van het Wetboek van Strafrecht is echter een aantal uitzonderingen opgenomen op basis waarvan vervolging in Irak - voor een in het buitenland gepleegd delict - wel mogelijk is. Voorwaarde is dat de Minister van Justitie toestemming geeft voor de vervolging en berechting. Daarnaast moet het om een gedraging gaan die - ten tijde van het begaan ervan - ook strafbaar was op grond van de Iraakse wetgeving.

Een dergelijke uitzonderingssituatie geldt indien:

- de in het buitenland opgelegde straf niet volledig is uitgezeten; of,
- de persoon door de buitenlandse rechter is vrijgesproken, omdat de gedraging niet strafbaar is in het desbetreffende land, waarbij het moet gaan om:
  - een delict dat de interne of externe veiligheid van de staat aantast;
  - een delict gericht tegen het regime of de door de staat uitgegeven obligaties, postzegels of bankbiljetten;
  - het namaken of vervalsen van bankbiljetten of munten die in Irak of in het buitenland in omloop zijn; of,
  - een door een Iraakse ambtenaar (inclusief personen die diplomatieke bescherming genieten) in het buitenland begaan delict tijdens - of ten gevolge van - de uitoefening van de functie.

Datum
29 augustus 2013

Onze referentie
DCM/MA-133/2013

Het is niet bekend in hoeverre artikel 14 van het Wetboek van Strafrecht, inzake erkenning van buitenlandse strafrechtelijke vonnissen en vervolging van in het buitenland gepleegde strafbare feiten, in de praktijk wordt toegepast door de Iraakse autoriteiten.

Rechtsstaat

In het kader van de toepassing van het 'ne bis in idem'-beginsel en de erkenning van buitenlandse strafrechtelijke vonnissen, dient het slechte functioneren van de Iraakse rechtsstaat in ogenschouw te worden genomen. Het functioneren van de rechtsstaat wordt onder meer belemmerd door corruptie, politieke inmenging en een gebrek aan transparantie, wat met name geldt voor strafrechtbanken.¹

De minister van Buitenlandse Zaken
namens deze,
de directeur Consulaire Zaken en Migratiebeleid,

---

¹ Zie ook het Algemeen Ambtsbericht Irak van november 2012.